

# Nowości w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego



## Edmund Kotarski, *Media i kultura polityczna szlachty polskiej XVI wieku*

Książka prof. Edmunda Kotarskiego odkrywa przed czytelnikami stan Rzeczypospolitej XVI wieku, jej „choroby”, złe obyczaje i poczucie niesprawiedliwości panujące w ówczesnym społeczeństwie, jak również nadzieje osób zaangażowanych w naprawę państwa oraz wiarę w mądrość władcy.

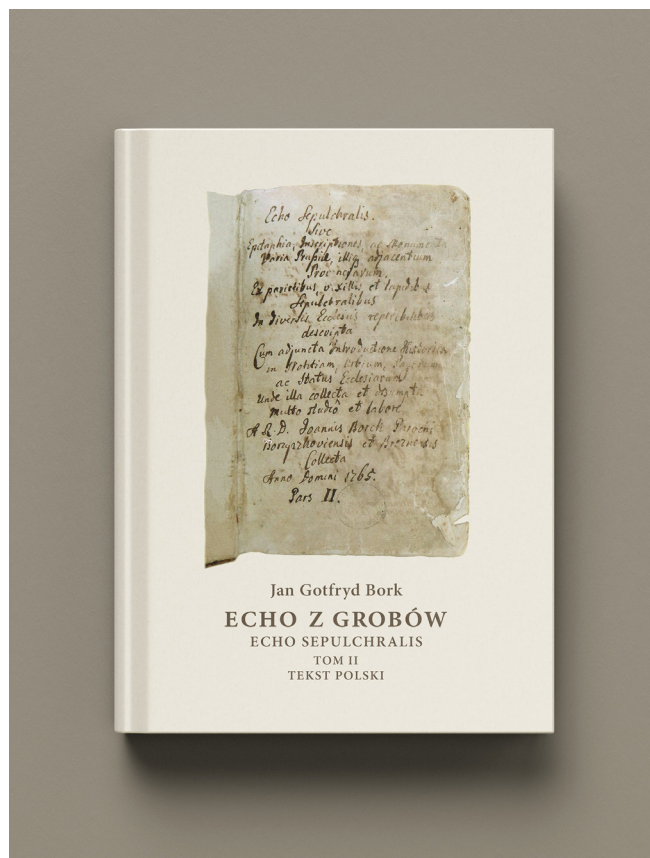
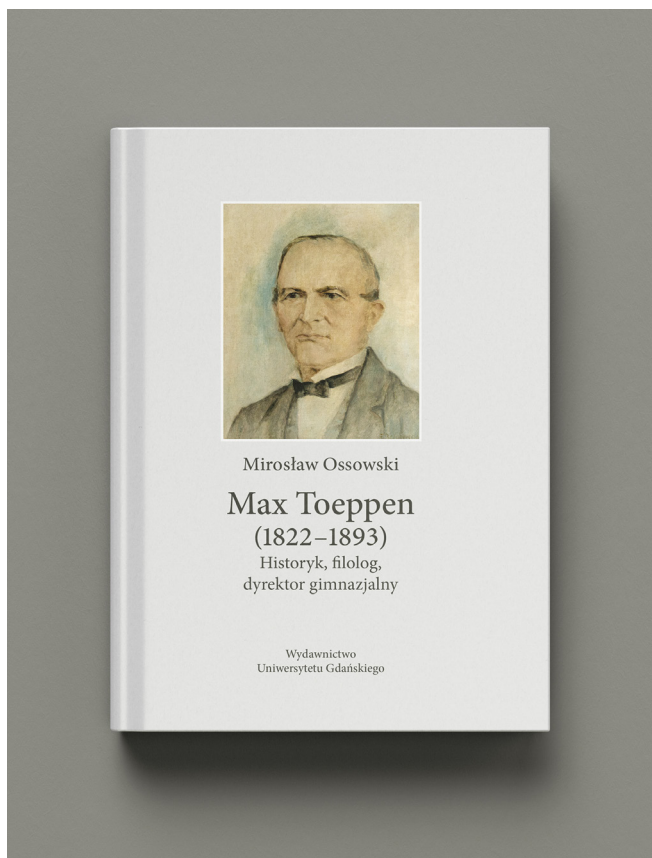
To barwna i erudycyjna opowieść o Polsce czasów renesansowych przemian, dziejach państwa i ówczesnych środkach ko-

munikacji. Dzięki tej książce czytelnik ma szansę poznać świat dawnych mediów – oralnych, skryptyalnych i wizualnych – a także rozwój techniki powielania, sztuki drukarskiej i procesu multiplikacji tekstu.

## Krystian Maciej Tomala, *BIOgrafia mężczyzny. Formy męskości w pisarstwie Tadeusza Różewicza*

Tadeusz Różewicz, tworząc nieprzerwanie przez osiem dekad, był nie tylko ważnym literackim głosem, ale także świadkiem i ko-

mentatorem kluczowych wydarzeń historycznych oraz przemian społeczno-kulturowych XX i XXI wieku. Jego dorobek jest niezwykle różnorodny – obejmuje poezję, prozę, dramaty, autokomentarze i epistolografię – co wymaga od badacza umiejętności łączenia wielu form literackich w spójną interpretację. Książka dr. Krystiana Macieja Tomala jest jedną z najważniejszych prac naukowych poświęconych temu pisarzowi – stanowi rzetelne i kompetentne opracowanie twórczości Różewicza z perspektywy studiów nad męskością.



**Mirosław Ossowski, Max Toeppen (1822–1893). Historyk, filolog, dyrektor gimnazjalny**

Max Pollux Toeppen (1822–1893), pochodzący z Królewca historyk i współtwórca nowoczesnej historiografii krytycznej, jako jeden z niewielu dziewiętnastowiecznych niemieckich badaczy cieszy się w Polsce dużym zainteresowaniem. Jego prace poświęcone dziejom Prus, edycje dokumentów źródłowych oraz artykuły dotyczące historii i kultury obszarów byłej prowincji Prusy Wschodnie wciąż są cenione za rzetelność i obiektywizm. Polscy badacze poznali go głównie dzięki studiom nad mazurskim folklorem i opracowanej przez niego *Historii Mazur*. Kilka jego publikacji doczekało się przekładu na język polski.

Choć już za życia uznawany był za autorytet, pozostawał na uboczu akademickiego nurtu. W swojej najnowszej książce prof. Mirosław

Ossowski analizuje dorobek naukowy Toeppena w kontekście jego biografii, ówczesnego systemu oświaty oraz stosowanych wówczas metod dydaktycznych.

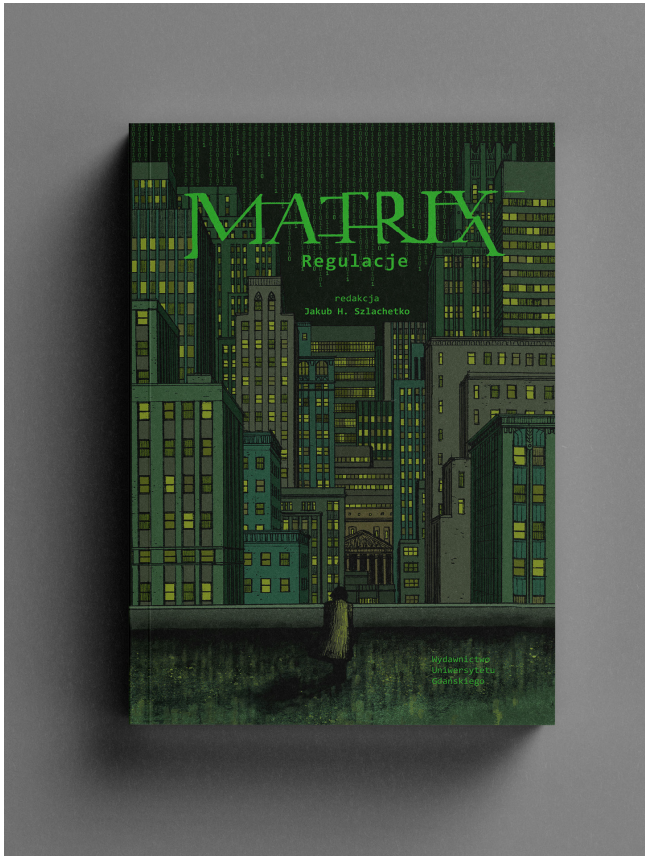
**Jan Gotfryd Bork, oprac. Sławomir Kościelak, Echo Sepulchralis. Echo z grobów. Tom II. Tekst polski**

Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego ukazał się drugi tom książki ks. Jana Gotfryda Borka *Echo Sepulchralis. Echo z grobów* w tłumaczeniu ks. Mieczysława Józefczyka i opracowaniu prof. Sławomira Kościelaka. Tom pierwszy – napisany w języku łacińskim – został odczytany i przepisany przez ks. Mieczysława Józefczyka, opracowany przez prof. Sławomira Kościelaka i wydany w 2024 roku.

Jan Gotfryd Bork (1717–1772) – ksiądz, kronikarz, historyk, bibliofil (kolekcjoner dzieł teologicznych,

historycznych i prawniczych), autor kilku prac, z których trzy zachowały się do dziś. Do jego dorobku należą m.in. *Parafia Borzyszkowska w powiecie człuchowskim w Prusach Zachodnich według zapisków ks. proboszcza Jana Borka. Przyczynki do etnografii Kaszub* (wydana drukiem w tłumaczeniu Konstantego Kościńskiego w „Rocznikach Towarzystwa Naukowego w Toruniu” w 1905 roku) oraz opracowanie *Echo z grobów* z 1765 roku, przetłumaczone z łaciny przez ks. Mieczysława Józefczyka.

*Echo z grobów* to rezultat badań Borka nad historią kościołów i kulturą Prus Królewskich w XVIII wieku, obejmujących również obiekty świeckie. Dzieło, oparte na licznych źródłach, takich jak kroniki, kodeksy, herbarze i rękopisy (m.in. prace Schwengla i Starowolskiego), stanowi cenny wkład w badania nad historią Kościoła oraz intelektualnym dorobkiem epoki.



**Matrix: Regulacje, red. Jakub H. Szlachetko**

„Uniwersum *Matrixa* – bo w tych kategoriach należy traktować świat wykreowany przez siostry Lilly i Lanę Wachowskie, współtworzony przez filmy, animacje, muzykę, gry komputerowe i komiksy – zachwyca. Przede wszystkim zachwyca otwartość filmowej fabuły na różnorodne perspektywy, punkty widzenia i interpretacje. To ona powoduje, że o *Matrixie* można myśleć i dyskutować nieustannie, każdorazowo odkrywając w nim coś innego, coś nowego” (dr hab. Jakub Szlachetko, prof. UG).

Nowe możliwości interpretacji odkryli autorzy niniejszej książki. *Matrix* stał się podstawą do rozważań na temat prawnych regulacji wirtualnej rzeczywistości, kodeksu etyki dla użytkowników sztucznej inteligencji niebędących inżynierami, wirtualnego świata finansowego czy rewolucji prawa do wizerunku.

Publikacja została wydana w serii Studia z Estetyki Prawa.

**W stronę zrównoważonego oświetlenia zewnętrznego. Studium interdyscyplinarne, red. Katarzyna Szlachetko**

Zanieczyszczenie światłem to wszelkie negatywne skutki światła pochodzenia antropogenicznego, które wpływają na zdrowie człowieka, różnorodność biologiczną, klimat oraz bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a także pozbawiają ludzkość dostępu do naturalnie ciemnego i rozgwieżdżonego nieba. Główną przyczyną tego problemu jest niekontrolowana i nadmierna emisja światła generowana przez zewnętrzną infrastrukturę oświetleniową. W polskim systemie prawnym brakuje kompleksowych rozwiązań, które z jednej strony umożliwiłyby zaspokojenie potrzeb związanych z oświetleniem zewnętrznym,

a z drugiej strony – skutecznie chroniłyby zdrowie ludzi, środowisko i przyrodę przed negatywnymi skutkami nadmiernej i niekontrolowanej emisji sztucznego światła.

Książka pod redakcją dr Katarzyny Szlachetko stanowi pokłosie wydarzenia naukowego – Zielonej Konferencji 2.0: „Polityka zrównoważonego oświetlenia zewnętrznego. Aspekty prawne, polityczne, środowiskowe i techniczne”.

\*\*\*

Wszystkie publikacje można znaleźć w księgarni internetowej Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego ([www.wydawnictwo.ug.edu.pl](http://www.wydawnictwo.ug.edu.pl)) lub w Księgarni Uniwersyteckiej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego.

**Milena Szabat**  
Wydawnictwo UG